

आकाशवाणी समाचार- नेपाली

मिति: १३ नोभेम्बर २०२५

समय: ०७.२५ - ०७: ३५ बजे (अवधि: १० मिनेट)

मुख्य समाचार

- बोत्सवानाले आज प्रोजेक्ट चिता अन्तर्गत स्थानान्तरणका लागि भारतलाई चितुवा हस्तान्तरण गर्नेछ। राष्ट्रपति द्रौपदी मुर्मु र उहाँको बोत्सवाना समकक्षी डुमा बोकोबीच हिजो द्विपक्षीय वार्ता पछि यो घोषणा गरिएको हो।
- विदेशमन्त्री डा. एस. जयशंकरले हिज क्यानडाको नियागारामा भएको G-7 विदेशमन्त्रीहरूको बैठकमा ऊर्जा सुरक्षा र महत्वपूर्ण खनिज सम्बन्धी आउटरिच सत्रमा भाग लिनुभयो।
- निर्वाचन आयोगले यस महिनाको ४ तारिखमा दोस्रो चरणको विशेष गहन पुनरीक्षण (SIR) सुरु भएदेखि मतदाताहरूमाझ ३७ करोड मतगणना फारामहरू वितरण गरिएको जानकारी दिएको छ।
- केन्द्रीय मन्त्रिपरिषद्ले दिल्लीको लाल किल्ला नजिकै भएको कार बम विस्फोटमा ज्यान गुमाउनेहरूप्रति गहिरो समवेदना व्यक्त गरेको छ।
- मौसम विभागले आज तमिलनाडु, तटीय आन्ध्र प्रदेश, केरला र माहेमा भारी वर्षा हुने अनुमान गरेको छ।

बोत्सवाना राष्ट्रपति - चीता हस्तांतरण

बोत्सवानाले आज प्रोजेक्ट चिता अन्तर्गत स्थानान्तरणका लागि भारतलाई चितुवा हस्तान्तरण गर्नेछ। राष्ट्रपति द्रौपदी मुर्मु र उहाँको बोत्सवाना समकक्षी डुमा बोकोबीच हिजो द्विपक्षीय वार्ताको अन्त्यमा भएको संयुक्त पत्रकार सम्मेलनमा यो घोषणा गरिएको थियो। प्रोजेक्ट चिता दशकौँपछि भारतमा चितुवा पुनः परिचय गराउने उद्देश्यले गरिएको एक अनौठो पहल हो। सेप्टेम्बर २०२२ मा, नामिबियाबाट आठ चितुवा मध्य प्रदेशको कुनो राष्ट्रिय निकुञ्जमा स्थानान्तरण गरिएको थियो। अर्को वर्ष दक्षिण अफ्रिकाबाट बाह्र चितुवा स्थानान्तरण गरिनेछ। यी मध्ये धेरैजसो चितुवाहरूले आफ्नो नयाँ वातावरणमा राम्रोसँग अनुकूलन गरेका छन्, प्राकृतिक व्यवहार प्रदर्शन गर्दै र विशेष रूपमा प्रजनन गरिरहेका छन्।

हिजो दुई नेताहरू बीचको द्विपक्षीय वार्तापछि स्वास्थ्य सेवा र औषधि सम्बन्धी समझदारी पत्रमा हस्ताक्षर गरिएको थियो। भारतले आफ्नो एचआईभी उपचार प्रयासहरूलाई समर्थन गर्न बोत्सवानामा एआरभी औषधि आपूर्तिको घोषणा पनि गर्‍यो। राष्ट्रपति मुर्मुले पछि बोत्सवाना सांसदहरूलाई सम्बोधन गर्नुभयो र बोत्सवानाको डायमंड ट्रेडिंग कम्पनीको भ्रमण गर्नुभयो। आज, श्रीमती मुर्मुले आफ्नो भ्रमण समाप्त गर्नु अघि बोत्सवानामा भारतीय समुदायका सदस्यहरूसँग पनि कुराकानी गर्नुहुनेछ।

विदेशमन्त्री डा. एस. जयशंकर

विदेशमन्त्री डा. एस. जयशंकरले हिज क्यानडाको नियागारामा भएको G-7 विदेशमन्त्रीहरूको बैठकमा ऊर्जा सुरक्षा र महत्वपूर्ण खनिज सम्बन्धी आउटरिच सत्रमा भाग लिनुभयो। बैठकको क्रममा डा. जयशंकरले भारतको दृष्टिकोण प्रस्तुत गर्नुहुँदै दुवै मुद्दाहरूमा निर्भरता घटाउने र लचिलोपन निर्माण गर्ने आवश्यकतामा जोड दिनुभयो। उहाँले अन्तर्राष्ट्रिय सहयोग नै अगाडि बढ्ने एक मात्र बाटो भएको पनि बताउनुभयो। यस सम्बन्धमा भारत अन्तर्राष्ट्रिय साझेदारहरूसँग काम गर्न तयार छ। उहाँले विश्वव्यापी आपूर्ति र बजार सीमाहरूमा अनिश्चितता पनि उल्लेख गर्नुभयो।

यसअघि, विदेशमन्त्रीले समुद्री सुरक्षा र समृद्धि सम्बन्धी अर्को आउटरिच सत्रमा भाग लिनुभयो, जहाँ उहाँले समुद्री दृष्टिकोण, इन्डो-प्यासिफिक सहयोग र घरेलु बन्दरगाह-नेतृत्व विकास मार्फत समुद्री सुरक्षाप्रति भारतको दृष्टिकोणलाई रेखांकित गर्नुभयो। विदेशमन्त्रीले समुद्री क्षेत्रमा भारतको उदय र संयुक्त अभ्यास र रसद सम्झौताहरू मार्फत इन्डो-प्यासिफिक क्षेत्रमा HADR साझेदारीलाई गहिरो बनाउने प्रयासहरू माथि पनि प्रकाश पर्नुभयो। उहाँले समुद्रको कानून सम्बन्धी संयुक्त राष्ट्र समुद्री कानून सम्मेलन (UNCLOS) पालना गर्नुपर्ने आवश्यकतामा पनि जोड दिनुभयो।

क्यानडाका विदेशमन्त्री अनिता आनन्दको निमन्त्रणामा विदेशमन्त्री डा. एस. जयशंकर G7 विदेशमन्त्रीहरूको बैठकमा भाग लिन क्यानडाको भ्रमणमा हुनुहुन्छ।

निर्वाचन आयोग-एस.आई.आर

निर्वाचन आयोगले यस महिनाको ४ तारिखमा दोस्रो चरणको विशेष गहन पुनरीक्षण (SIR) सुरु भएदेखि मतदाताहरूमाझ ३७ करोड मतगणना फारामहरू वितरण गरिएको जानकारी दिएको छ। यो यस चरणमा भाग लिने कुल ५१ करोड मतदाताको ७० प्रतिशत हो। आयोगले जानकारी दिएको छ कि सबैभन्दा धेरै १० करोड ८० लाखभन्दा बढी फारामहरू, उत्तर प्रदेशमा वितरण गरिएको छ। पश्चिम बंगालमा ६ करोड ८० लाखभन्दा बढी फारामहरू वितरण गरिएको छ। दोस्रो चरणमा, नौ राज्य र तीन केन्द्र शासित प्रदेशहरूमा SIR सञ्चालन भइरहेको छ। यो प्रक्रिया ४ डिसेम्बर सम्म जारी रहनेछ।

कैबिनेट-संकल्प

केन्द्रीय मन्त्रिपरिषद्ले दिल्लीको लाल किल्ला नजिकै भएको कार बम विस्फोटमा ज्यान गुमाउनेहरूप्रति गहिरो समवेदना व्यक्त गरेको छ। मन्त्रिपरिषद्ले निर्दोष ज्यान गुमाएकाहरूको सम्मानमा दुई मिनेट मौन धारण गरेको छ। मन्त्रिपरिषद्ले सबै भारतीयहरूको जीवन र सुरक्षाप्रति सरकारको अटल प्रतिबद्धता दोहोर्‍याएको छ।

मन्त्रिपरिषद् बैठकपछि सञ्चारकर्मीहरूसँग कुरा गर्नुहुँदै सूचना तथा प्रसारण मन्त्री अश्विनी वैष्णवले मन्त्रिपरिषद्ले यस अर्थहीन हिंसात्मक कार्यका पीडितहरूलाई श्रद्धाञ्जली अर्पण गरेको र शोकसन्तप्त परिवारहरूप्रति हार्दिक समवेदना व्यक्त गरेको बताउनुभयो। मन्त्रिपरिषद्ले यो घृणित र कायरतापूर्ण आक्रमणको कडा निन्दा गरेको पनि बताउनुभएको छ। श्री वैष्णवले मन्त्रिपरिषद्ले कुनै पनि स्वरूपको आतंकवादप्रति शून्य सहनशीलताको सरकारको नीतिलाई पुनः पुष्टि गरेको बताउनुभएको छ।

(byte)

मन्त्रिपरिषद्ले प्रतिकूल परिस्थितिमा साहस र करुणाका साथ काम गर्ने अधिकारीहरू, सुरक्षा एजेन्सीहरू र नागरिकहरूको तत्काल र समन्वित प्रतिक्रियाको प्रशंसा गरेको छ। मन्त्रिपरिषद्ले विस्फोटको अनुसन्धान द्रुत र व्यावसायिक रूपमा सञ्चालन गर्न निर्देशन दिएको छ ताकि अपराधीहरू, उनीहरूका सहयोगीहरू र उनीहरूका प्रायोजकहरूलाई पहिचान गरी उचित सजाय दिइयोस्।

बिहार विधानसभा चुनाव

बिहार विधानसभा चुनावको मतगणना भोलि हुनेछ। ३८ जिल्लाका ४६ मतगणना केन्द्रहरूमा मतगणना हुनेछ। दुई चरणको मतदानपछि, कडा सुरक्षा व्यवस्थामा इलेक्ट्रोनिक मतदान मेसिनहरू स्ट्रङ्ग रुममा राखिएको छ। गणना बिहान ८ बजे देखि सुरु हुनेछ।

संसद-समिति

भारतीय जनता पार्टीकी सांसद अपराजिता सारंगीलाई १३० औं संवैधानिक संशोधन विधेयक, २०२५, जम्मू कश्मीर पुनर्गठन संशोधन विधेयक, २०२५, र केन्द्र शासित प्रदेश सरकार (संशोधन) विधेयक, २०२५ को जाँच गर्न संसदको संयुक्त समितिको अध्यक्ष नियुक्त गरिएको छ। ३१ सदस्यीय प्यानलमा विपक्षी दलका चार सदस्य, भाजपाका १५, एनडीए सहयोगी दलका ११ र एक मनोनीत सदस्य समावेश छन्। प्रमुख भाजपा सदस्यहरूमा रविशंकर प्रसाद, पुरुषोत्तमभाई रुपाला, अनुराग ठाकुर र ब्रिजलाल समावेश छन्। मनोनीत राज्यसभा सदस्य सुधा मूर्ति पनि समितिमा छन्। विपक्षी सदस्यहरूमा सुप्रिया सुले, हरसिमरत कौर बादल, असदुद्दीन ओवैसी र निरंजन रेड्डी समावेश छन्। कांग्रेस र तृणमूल कांग्रेसले समितिमा सामेल हुन अस्वीकार गरेका

छन्। अगस्त २० मा मनसुन सत्रको अन्तिम दिन पेश गरिएका तीन विधेयकमा गम्भीर आरोपमा ३० दिनसम्म हिरासतमा राखिएमा प्रधानमन्त्री, मुख्यमन्त्री र मन्त्रीहरूलाई स्वतः पदबाट हटाउने व्यवस्था गरिएको छ। लोकसभाले यी विधेयकहरूलाई संयुक्त संसदीय समितिमा पठाउने प्रस्ताव पारित गरेको छ।

वन्दे मातरम

देशले आफ्नो राष्ट्रिय गीत, वन्दे मातरमको १५० औं वार्षिकोत्सव मनाउँदैछ। यो गीतले भारतीयहरूको कैयन पुस्ताहरूलाई एकताबद्ध हुन, अगाडि बढ्न र राष्ट्रवादको भावनाको उत्सव मनाउन प्रेरित गरेको छ। सुन्नुहोस आज, हाम्रा संवाददाताबाट वन्दे मातरमको बारेमा, भारतको स्वतन्त्रता आन्दोलनको आवाज, झण्डा र भावनामा प्रतिध्वनित एक रिपोर्ट।

टीबी-भारत

भारतमा विगत एक दशकमा कुल क्षयरोगका घटनाहरूमा २१ प्रतिशतले कमि आएको छ, जुन विश्वव्यापी औसत १२ प्रतिशतको तुलनामा लगभग दुईगुना हो। विश्व स्वास्थ्य संगठनको विश्वव्यापी क्षयरोग प्रतिवेदन २०२५ अनुसार, देशमा क्षयरोगका बिरामीहरूको संख्या २०१५ मा प्रति लाख जनसंख्या २३७ बाट घटेर २०२४ मा प्रति लाख जनसंख्या १८७ भएको छ। स्वास्थ्य मन्त्रालयले भारतको सुधारिएको केस-फाइन्डिङ दृष्टिकोणले निदान र उपचार कभरेज बढाएको बताएको छ। स्वास्थ्य मन्त्रालयले बहु-औषधि प्रतिरोधी क्षयरोगका घटनाहरूमा कुनै उल्लेखनीय वृद्धि नभएको बताएको छ। क्षयरोगका कारण हुने मृत्युदर पनि २०१५ मा प्रति लाख जनसंख्या २८ बाट घटेर गत वर्ष प्रति लाख २१ पुगेको छ। सरकारले देशबाट क्षयरोग उन्मूलन गर्न क्षयरोग मुक्त भारत अभियान, आयुष्मान आरोग्य मन्दिर र निक्षय पोषण योजना सहित धेरै पहलहरू कार्यान्वयन गरिरहेको छ।

***** o *****